

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗ'ЯСНЕННЯ З ПИТАНЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

11 грудня 2025 р.

Київ

№ 6-pp/дд

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 28.11.2025 № 500-01/465-п,

ВСТАНОВИВ:

До Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) надійшов запит Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Тимчасова слідча комісія), який, зокрема, стосувався питання надання державної допомоги суб'єктам господарювання, що здійснюють господарську діяльність на ринку природного газу.

За результатом опрацювання запиту Тимчасової слідчої комісії виникла потреба проведення моніторингу та детального аналізу заходів, пов'язаних із реалізацією спеціальних обов'язків суб'єктами ринку природного газу, які покладені на них для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, що можуть містити ознаки державної допомоги (далі – моніторинг).

У межах такого моніторингу Комітет надіслав листи про надання інформації Міністерству енергетики України (далі – Міненерго), Міністерству розвитку громад та територій України (далі – Мінрозвитку), Державній службі геології та надр України, Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), акціонерному товариству «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (далі – НАК «Нафтогаз України»), товариству з обмеженою відповідальністю «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» (далі – ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України»), товариству з обмеженою відповідальністю «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» (далі – ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг»), акціонерному товариству «Укргазвидобування» (далі – АТ «Укргазвидобування»), акціонерному товариству «Укрнафта» (далі – АТ «Укрнафта») та акціонерному товариству «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» (далі – АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз»)).

Відповідно до частини другої статті 8 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) до повноважень Уповноваженого органу належить, зокрема, надання роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги.

Враховуючи актуальність питання, з урахуванням зібраної під час моніторингу інформації, Комітет вважає за необхідне надати роз'яснення з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги в рамках покладання спеціальних обов'язків для

забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів господарювання.

Ці роз'яснення надаються з урахуванням інформації, яка була отримана у відповідь на запити Комітету в рамках проведення моніторингу.

1. Нормативно-правове регулювання у сфері державної допомоги. Особливості застосування законодавства у сфері державної допомоги під час дії воєнного стану

Відповідно до абзацу першого статті 5 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів, а щодо розгляду та вирішення справ про надання дозволів та висновків на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання – також з урахуванням вимог Закону України «Про адміністративну процедуру».

Згідно із частиною п'ятою статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» у сфері здійснення контролю за допустимістю державної допомоги для конкуренції Антимонопольний комітет України має повноваження, визначені Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлює правові засади проведення моніторингу державної допомоги, здійснення контролю за допустимістю такої допомоги для конкуренції, спрямований на забезпечення захисту та розвитку конкуренції, підвищення прозорості функціонування системи державної допомоги та дотримання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги.

Частиною першою статті 8 Закону передбачено, що Уповноваженим органом є Комітет.

Згідно із частиною другою статті 8 Закону до повноважень Уповноваженого органу належить, зокрема, визначення належності до державної допомоги заходів з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги для конкуренції, прийняття рішень, передбачених цим Законом, збирання та проведення аналізу інформації про заходи з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, надання роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги.

Відповідно до пункту 5² розділу 9 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону (згідно із Законом України від 15.03.2022 № 2134-IX, в редакції Закону України від 01.04.2022 № 2175-IX; доповнений Законом України від 21.05.2024 № 3720-IX, враховуючи Закон України від 08.10.2024 № 3994-IX), зокрема, під час дії воєнного стану норми статей 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 цього Закону та інші норми законодавства, що впливають із зазначених статей цього Закону, не застосовуються. Виключення, передбачені цим пунктом, не застосовуються до надання державної допомоги через Фонд розвитку підприємництва. Положення цього Закону застосовуються до такої державної допомоги в повному обсязі (з дати набрання чинності Законом України від 08.10.2024 № 3994-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій Національного банку України з державного регулювання ринків фінансових послуг», а саме з 08.11.2024). Зазначене виключення діє до 12.12.2025 у зв'язку зі змінами, прийнятими Законом України від 21.08.2025 № 4585-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з проходженням військової служби».

Разом із тим повноваження Комітету, визначені пунктом 3 частини другої статті 8 Закону, щодо збирання та проведення аналізу інформації про заходи з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, вимагання від надавачів та отримувачів державної допомоги, їх посадових осіб інформації, необхідної для прийняття рішень, передбачених цим Законом, обмежено виключно для цілей прийняття Уповноваженим

органом рішень у межах та у спосіб, передбачений статтями 10, 11, 12, 13, 14, 15 Закону, та іншими нормами законодавства, що впливають із зазначених статей цього Закону.

Отже, Комітет має повноваження здійснювати збирання та проведення аналізу інформації про заходи з підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, зокрема, для надання роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги.

Крім цього, згідно зі статтею 262 (1) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), будь-яка допомога, надана Україною або країнами-членами Європейського Союзу з використанням державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію шляхом надання переваг окремим підприємствам або виробництву окремих товарів, є несумісною з належним функціонуванням цієї Угоди в тій мірі, в якій вона може впливати на торгівлю між Сторонами.

Отже, з метою дотримання положень Угоди про асоціацію державна допомога в Україні має надаватися з урахуванням правил її надання та відповідно до вимог законодавства у сфері державної допомоги, зокрема, відповідати умовам допустимості, у тому числі умовам, які містяться в *acquis* Європейського Союзу.

2. Покладання спеціальних обов'язків на учасників ринку природного газу для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування такого ринку

Відповідно до преамбули Закону України «Про ринок природного газу» цей Закон визначає правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав – сторін Енергетичного Співтовариства, у тому числі шляхом створення регіональних ринків природного газу.

Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» з метою забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства. Такі обов'язки мають бути чітко визначеними, прозорими, недискримінаційними та заздалегідь не передбачати неможливість їх виконання. Такі обов'язки не повинні обмежувати постачальників, створених відповідно до законодавства інших держав – сторін Енергетичного Співтовариства, у праві на здійснення постачання природного газу споживачам України. Такі обов'язки не можуть покладатися на споживачів.

Згідно із частиною четвертою статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» рішення Кабінету Міністрів України про покладання спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу має визначати:

- 1) загальносупільний інтерес у процесі функціонування ринку природного газу, для забезпечення якого покладаються спеціальні обов'язки на суб'єктів ринку природного газу;
- 2) обсяг спеціальних обов'язків;
- 3) коло суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки;
- 4) обсяг прав суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, необхідних для виконання таких обов'язків;
- 5) категорії споживачів, яких стосуються спеціальні обов'язки;
- 6) територію та строк виконання спеціальних обов'язків;
- 7) джерела фінансування та порядок визначення компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, з урахуванням положення частини сьомої цієї статті.

На виконання статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 222 затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (далі – Положення про ПСО № 222), яке визначає обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків, що покладаються на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу.

Відповідно до пункту 4 Положення про ПСО № 222 **покладаються такі спеціальні обов'язки:**

1) на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» – щодо забезпечення реалізації природного газу за договорами з постачальниками природного газу побутовим споживачам на умовах, передбачених пунктом 5 цього Положення;

2) на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» – щодо продажу природного газу операторам газорозподільних систем на умовах, передбачених пунктом 6 цього Положення;

4) на НАК «Нафтогаз України» – щодо забезпечення ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», у тому числі як постачальника «останньої надії», ресурсом природного газу, необхідним для забезпечення виконання спеціальних обов'язків згідно із цим Положенням, на умовах, передбачених пунктом 8 цього Положення;

5) на АТ «Укргазвидобування», АТ «Укрнафта» й АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» – щодо продажу природного газу, а на НАК «Нафтогаз України» – щодо формування ресурсу природного газу для побутових споживачів, операторів газорозподільних систем, виробників електричної енергії і виробників теплової енергії шляхом придбання такого газу на умовах, передбачених пунктом 9 цього Положення;

6) на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» – щодо постачання природного газу суб'єктам господарювання, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії на теплових електростанціях, теплоелектроцентралях, газотурбінних та газопоршневих установках, на умовах, передбачених пунктами 8¹ і 8² цього Положення;

7) на Товариство з обмеженою відповідальністю «Оператор ГТС України» (далі – ТОВ «Оператор ГТС України») – щодо закупівлі імпортованого природного газу для власних потреб та виробничо-технологічних витрат, передбачених пунктом 10 цього Положення.

Крім цього, на виконання статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2022 № 812 затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу щодо особливостей постачання природного газу виробникам теплової енергії та бюджетним установам (далі – Положення про ПСО № 812), яке, у свою чергу, визначає обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків, що покладаються на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу.

Відповідно до пункту 4 Положення про ПСО № 812 **покладаються такі спеціальні обов'язки:**

1) на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» – щодо забезпечення постачання природного газу на умовах, передбачених пунктом 5 цього Положення, за договорами з виробниками теплової енергії, а саме:

виробниками теплової енергії, які здійснюють виробництво теплової енергії для всіх категорій споживачів (фізичні або юридичні особи, які використовують теплову енергію на підставі договору, отримують послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води);

виробниками теплової енергії – об'єднаннями співвласників багатоквартирного будинку, житлово-будівельними (житловими, обслуговуючими) кооперативами, управителями

багатоквартирних будинків та суб'єктами господарювання, що використовують природний газ з метою гарячого водопостачання й опалення багатоквартирних будинків;

виробниками теплової енергії, що використовують природний газ для виробництва електричної енергії (когенерація);

виробниками теплової енергії, управління майном яких здійснюють суб'єкти господарювання, які залучені АРМА відповідно до статті 21 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів», для всіх категорій використання природного газу;

2) ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» – щодо забезпечення постачання природного газу споживачам, що є бюджетними установами відповідно до Бюджетного кодексу України, закладам охорони здоров'я державної власності (казенні підприємства та/або державні установи тощо), закладам охорони здоров'я комунальної власності (комунальні некомерційні підприємства та/або комунальні установи, та/або спільні комунальні підприємства тощо), релігійним організаціям на умовах, передбачених пунктом 6 цього Положення;

3) НАК «Нафтогаз України» – щодо забезпечення ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» та ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» ресурсом природного газу, необхідним для забезпечення виконання спеціальних обов'язків згідно із цим Положенням, на умовах, передбачених пунктом 7 цього Положення;

4) ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» – щодо забезпечення постачання природного газу споживачам, що є підприємствами, установами, організаціями, на балансі яких перебувають гуртожитки (та/або інші житлові будівлі, у яких постійно або тимчасово проживають побутові споживачі), на умовах, передбачених пунктом 6¹ цього Положення.

Загальносуспільний інтерес, для забезпечення якого на учасників ринку природного газу покладаються спеціальні обов'язки відповідно до Положення про ПСО № 222 та Положення про ПСО № 812, полягає в наданні послуг із забезпечення стабільності, належної якості та доступності природного газу, підтримання належного рівня безпеки його постачання споживачам без загрози першочерговій цілі створення повноцінного ринку природного газу, заснованого на засадах вільної конкуренції з дотриманням принципів пропорційності, прозорості та недискримінації.

Відповідно до частини сьомої статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» суб'єкт ринку природного газу, на якого покладаються спеціальні обов'язки відповідно до частини першої цієї статті, має право на отримання компенсації економічно обґрунтованих витрат, здійснених таким суб'єктом, зменшених на доходи, отримані у процесі виконання покладених на нього спеціальних обов'язків, та з урахуванням допустимого рівня прибутку відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України (Порядок визначення компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2020 № 1194 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.06.2023 № 628) (далі – Порядок визначення компенсації № 1194)).

Отже, покладання спеціальних обов'язків на учасників ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку регламентовано, зокрема, нормами Закону України «Про ринок природного газу», Положення про ПСО № 222, Положення про ПСО № 812 та Порядку визначення компенсації № 1194.

2.1. Щодо АТ «Укргазвидобування», АТ «Укрнафта» й АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» як учасників ринку природного газу, на яких покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

Відповідно до пункту 9 Положення про ПСО № 222 з 1 травня 2022 р. по 31 березня 2026 р. (включно) АТ «Укргазвидобування» та АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз», з 1 квітня 2025 р. по 31 березня 2026 р. (включно) АТ «Укрнафта» зобов'язані щомісяця здійснювати продаж природного газу, видобутого ними в зазначених періодах (крім обсягів виробничо-технологічних витрат, обсягів, які використовуються для власних потреб АТ «Укргазвидобування», АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» та АТ «Укрнафта», пов'язаних із видобутком, підготовкою до транспортування й транспортуванням природного газу, а також для виробництва електричної енергії, скрапленого природного газу та стабільного бензину), а НАК «Нафтогаз України» – придбавати такий природний газ:

в АТ «Укргазвидобування» та АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» за ціною 7 240 гривень з урахуванням податку на додану вартість за 1 000 куб. метрів газу;

в АТ «Укрнафта» за ціною 12 000 гривень з урахуванням податку на додану вартість за 1000 куб. метрів газу.

За інформацією, отриманою від АТ «Укргазвидобування» на дату надання відповіді на запит Комітету, на виконання вимог Положення про ПСО № 222 товариство здійснює продаж НАК «Нафтогаз України» природного газу власного видобутку, який за своїм складом відповідає вимогам для товарного природного газу (крім обсягів виробничо-технологічних витрат, обсягів, які використовуються для власних потреб, пов'язаних із видобутком, підготовкою до транспортування й транспортуванням природного газу, а також для виробництва електричної енергії, скрапленого природного газу та стабільного бензину).

АТ «Укрнафта» повідомило, що на виконання вимог Положення про ПСО № 222 уклало договір купівлі-продажу природного газу з НАК «Нафтогаз України» від 29.04.2025 № 04/ПСО-2025. Відповідно до умов зазначеного договору АТ «Укрнафта» передає НАК «Нафтогаз України» з 1 квітня 2025 року по 31 жовтня 2025 року у власність природний газ власного видобутку для формування ресурсу природного газу.

АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз», у свою чергу, зазначило, що:

з 01.05.2022 по 30.04.2023 було зобов'язано щомісячно продавати увесь обсяг природного газу власного видобутку НАК «Нафтогаз України» за ціною, визначеною в пункті 9 Положення про ПСО № 222, для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів та виробників теплової енергії. Разом із тим виконання спеціальних обов'язків стало неможливим з 11.10.2022 у зв'язку із втратою контролю над газовим родовищем, про що було поінформовано НАК «Нафтогаз України» та Прем'єр-міністра України.

Міненерго зазначило, що суб'єкти господарювання, на яких покладено спеціальні обов'язки згідно з Положенням про ПСО № 222, не отримують економічних переваг за рахунок реалізації та/або придбання природного газу за цінами, які встановлені Положенням про ПСО № 222, оскільки ціна реалізації природного газу як видобувними підприємствами (АТ «Укргазвидобування», АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз», АТ «Укрнафта»), так і постачальниками газу (ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» та ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг») у рамках виконання покладених на них спеціальних обов'язків є значно нижчою за ринкову ціну.

АТ «Укргазвидобування», АТ «Укрнафта» та Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» повідомили, що інших видів спеціальних обов'язків, що покладаються на учасників ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі

функціонування ринку природного газу, крім тих, які визначені Положенням про ПСО № 222, на них не покладено.

2.2. Щодо НАК «Нафтогаз України» як учасника ринку природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

Відповідно до пункту 8 Положення про ПСО № 222 із 1 травня 2022 р. по 31 березня 2026 р. (включно) НАК «Нафтогаз України» реалізує ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», у тому числі як постачальнику «останньої надії», обсяги природного газу, необхідні для забезпечення виконання спеціальних обов'язків, передбачених цим Положенням, за цінами, за якими реалізується природний газ цими товариствами згідно з пунктами 5, 6 та пунктом 8¹ цього Положення.

Пунктом 7 Положення про ПСО № 812 передбачено, що НАК «Нафтогаз України» реалізує з 1 вересня 2022 р. до 31 березня 2026 р. (включно) ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» та з 1 листопада 2022 р. до 31 березня 2026 р. (включно) – ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» обсяги природного газу, необхідні для забезпечення виконання спеціальних обов'язків, передбачених цим Положенням, за цінами, за якими постачається природний газ згідно з пунктами 5, 6¹ цього Положення.

За інформацією НАК «Нафтогаз України», на виконання покладених Кабінетом Міністрів України спеціальних обов'язків НАК «Нафтогаз України»:

укладає договори купівлі-продажу природного газу з АТ «Укргазвидобування» та АТ «Укрнафта» для формування ресурсу природного газу, необхідного для покриття потреб ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» та ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» при виконанні ними спеціальних обов'язків відповідно до вимог Положення про ПСО № 812 та Положення ПСО № 222;

у разі нестачі природного газу власного видобутку для формування необхідного для виконання спеціальних обов'язків ресурсу природного газу НАК «Нафтогаз України» придбаває імпортований природний газ (спеціальні обов'язки зобов'язують НАК «Нафтогаз України» забезпечити ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» ресурсом природного газу, необхідним для забезпечення виконання спеціальних обов'язків за цінами, що визначаються відповідно до умов вказаних Положень незалежно від джерела походження природного газу – власного видобутку чи імпортованого);

укладає договори купівлі-продажу природного газу з ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» відповідно до вимог Положення про ПСО № 812 та Положення ПСО № 222 для забезпечення цих товариств ресурсом природного газу, необхідним для виконання ними спеціальних обов'язків згідно з цими положеннями.

Разом із тим, за інформацією НАК «Нафтогаз України», компанія не отримує економічних переваг за рахунок реалізації та/або придбання природного газу за цінами, які встановлені Положенням про ПСО № 222 та Положенням про ПСО № 812, оскільки ціни, встановлені цими Положеннями, значно нижчі за ті, які сформувалися на ринку природного газу України. Зокрема, у 2024 році середньозважена ціна реалізації природного газу в межах покладених спеціальних обов'язків становила 7,5 тис. грн (без ПДВ) за тис. куб. метрів, тоді як за той самий період середня ціна на ринку України становила 13,3 тис. грн (без ПДВ) за тис. куб. метрів.

НАК «Нафтогаз України» повідомила, що інших видів спеціальних обов'язків, які покладаються на учасників ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних

інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, крім тих, які визначені Положенням про ПСО № 222 та Положенням про ПСО № 812, на нього не покладено.

2.3. Щодо ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» як учасника ринку природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

Відповідно до Положення про ПСО № 222 на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» покладено спеціальні обов'язки щодо продажу природного газу операторам газорозподільних систем (далі – Оператори ГРМ) на умовах, передбачених пунктом 6 Положення про ПСО № 222, а саме: з 1 червня 2022 р. по 31 березня 2026 р. (включно) товариство реалізує природний газ операторам газорозподільних систем у розмірі нормативних, понаднормованих витрат та виробничо-технологічних витрат, витрат, зумовлених воєнними діями та понесених у зв'язку із запобіганням / врегулюванням гуманітарних кризових ситуацій, на підставі договору купівлі-продажу природного газу за цінами та на умовах згідно з додатком 2 до Положення про ПСО № 222. Втрати, зумовлені воєнними діями та понесені у зв'язку із запобіганням / врегулюванням гуманітарних кризових ситуацій, розраховуються на підставі методики визначення вартості витрат (витоку) природного газу в разі пошкодження газотранспортної та газорозподільної систем, сховищ природного газу, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, розробленої Міненерго на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 326 «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації».

Крім цього, відповідно до пункту 6¹ Положення про ПСО № 812 ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» постачає з 1 листопада 2022 р. до 31 березня 2026 р. (включно) природний газ підприємствам, установам, організаціям, на балансі яких перебувають гуртожитки (та/або інші житлові будівлі, у яких постійно або тимчасово проживають побутові споживачі), в обсягах та для цілей забезпечення природним газом побутових споживачів таких гуртожитків (та/або житлових будівель) за ціною 7 420 гривень з урахуванням податку на додану вартість за 1000 куб. метрів газу (без урахування тарифу на послуги з транспортування природного газу для точки виходу та коефіцієнта, який застосовується в разі замовлення потужності на добу наперед). Постачання природного газу здійснюється таким підприємствам, установам, організаціям за умови їх письмового звернення до ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» та надання довідки, яка підтверджує перебування на балансі гуртожитку (та/або іншої житлової будівлі, у якій постійно або тимчасово проживають побутові споживачі).

У своєму листі ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» зазначило, що не отримує економічних переваг від виконання покладених на нього спеціальних обов'язків.

Крім цього, ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» повідомило, що інших видів спеціальних обов'язків, що покладаються на учасників ринку природного газу для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, крім тих, які визначені Положенням про ПСО № 222 та Положенням про ПСО № 812, не покладено.

2.4. Щодо ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» як учасника ринку природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

За інформацією, яку надало ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», відповідно до норм Положення про ПСО № 222 та Положення про ПСО № 812 на товариство покладено спеціальні обов'язки щодо забезпечення реалізації / постачання природного газу за договорами з постачальниками природного газу побутовим споживачам; суб'єктам

господарювання, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії на теплових електростанціях, теплоелектроцентралях, газотурбінних та газопоршневих установках; за договорами з виробниками теплової енергії; споживачам, що є бюджетними установами відповідно до Бюджетного кодексу України, закладам охорони здоров'я державної власності (казенні підприємства та/або державні установи тощо), закладам охорони здоров'я комунальної власності (комунальні некомерційні підприємства та/або комунальні установи, та/або спільні комунальні підприємства тощо) та релігійним організаціям на умовах, передбачених у вищезазначених положеннях.

Згідно з абзацом першим пункту 5 Положення про ПСО № 222 із 1 травня 2022 р. по 31 березня 2026 р. (включно) ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» реалізує природний газ постачальникам природного газу в обсягах, необхідних побутовим споживачам, постачання яким такі постачальники здійснюють у відповідному періоді постачання на підставі договору за цінами та на умовах згідно з додатком 1 до Положення про ПСО № 222.

Відповідно до пунктів 5, 6 Положення про ПСО № 812 ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» постачає з 1 вересня 2022 р. до 31 березня 2026 р. (включно) природний газ виробникам теплової енергії на підставі договору за цінами та на умовах згідно з додатком, а бюджетним установам – на умовах договору приєднання, форму якого встановлює ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» відповідно до законодавства, а також з 1 січня 2024 р. до 31 березня 2026 р. (включно) з ресурсів природного газу українського походження – релігійним організаціям на умовах договору постачання, укладеного із цим товариством терміном до 31 грудня 2023 р., за ціною, що становить 16 390 гривень з урахуванням податку на додану вартість за 1 000 куб. метрів газу (без урахування тарифу на послуги з транспортування природного газу для точки виходу та коефіцієнта, який застосовується в разі замовлення потужності на добу наперед). У разі, коли бюджетна установа здійснює виробництво теплової енергії для потреб населення, постачання природного газу здійснює ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» відповідно до зазначеного в абзаці першому цього пункту договору за ціною природного газу (в частині обсягу, що використовується для потреб виробництва теплової енергії для надання послуг із постачання теплової енергії та постачання гарячої води населенню та/або постачання теплової енергії як товарної продукції для зазначених потреб) 7 420 гривень з урахуванням податку на додану вартість за 1 000 куб. метрів газу (без урахування тарифу на послуги з транспортування природного газу для точки виходу та коефіцієнта, який застосовується в разі замовлення потужності на добу наперед). У такому разі бюджетні установи самостійно визначають обсяг природного газу, що використовуватиметься для потреб виробництва теплової енергії для надання послуг із постачання теплової енергії та постачання гарячої води населенню та/або постачання теплової енергії як товарної продукції для зазначених потреб.

У своєму листі ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», посилаючись на пункт 8 Положення про ПСО № 222 та пункт 7 Положення про ПСО № 812, зазначає, що ціна закупівлі товариством природного газу у НАК «Нафтогаз України» дорівнює ціні продажу товариством природного газу на виконання Положення про ПСО № 222 та Положення про ПСО № 812; ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» не отримує економічних переваг від виконання покладених на нього спеціальних обов'язків.

Крім цього, ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» повідомило, що інших видів спеціальних обов'язків, які покладаються на учасників ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, крім тих, які визначені Положенням про ПСО № 222 та Положенням про ПСО № 812, не покладено.

2.5. Щодо ТОВ «Оператор ГТС України» як учасника ринку природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

Відповідно до частини першої статті 20 Закону України «Про ринок природного газу» оператор газотранспортної системи на виключних засадах відповідає за надійну та безпечну експлуатацію, підтримання в належному стані та розвиток, включаючи нове будівництво та реконструкцію, газотранспортної системи з метою задоволення очікуваного попиту суб'єктів ринку природного газу на послуги транспортування природного газу, враховуючи поступовий розвиток ринку природного газу.

Починаючи з 1 січня 2020 року, ТОВ «Оператор ГТС України» є сертифікованим оператором газотранспортної системи України.

Згідно з пунктом 1 статті 5 Закону України «Про природні монополії» сфера діяльності щодо транспортування природного і нафтового газу трубопроводами належить до сфери природної монополії.

Відповідно до пункту 10 Положення про ПСО № 222 ТОВ «Оператор ГТС України» з дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1306 «Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» до 31 березня 2026 р. зобов'язаний придбавати виключно імпортований природний газ обсягом 340 млн куб. метрів шляхом укладення договорів купівлі-продажу природного газу на підставі ціни газу за біржовими угодами з точкою поставки на кордоні України та країн – членів Європейського Союзу та/або з точкою поставки в підземних сховищах газу на території України в режимі «Митний склад» на таких умовах:

1) ввезення імпортованого природного газу на митну територію України в період з дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1306 «Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» до 31 березня 2026 р.;

2) біржові угоди укладаються на товарних біржах, діяльність яких регулюється законом, що визначає правові умови створення та функціонування (діяльності) товарних бірж, та які відповідають вимогам Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2493.

3. Система покладання спеціальних обов'язків на суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на ринку природного газу, з метою забезпечення загально-економічних інтересів суспільства в цілому, закріплена в актах Європейського Союзу

Відповідно до частини другої статті 106 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС) суб'єкти господарювання, яким довірено бути операторами послуг загального економічного інтересу або які мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил, що містяться в Договорах, зокрема правил конкуренції, тією мірою, якою застосування таких правил не заважає, *de jure* або *de facto*, виконанню окремих завдань, які їм доручено. Розвиток торгівлі не повинен зазнавати впливу в такій мірі, у якій це суперечить інтересам Союзу.

Пункт 23 преамбули Директиви (ЄС) 2024/1788 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року про спільні правила для внутрішніх ринків відновлюваного газу, природного газу та водню, що вносить зміни до Директиви (ЄС) 2023/1791 та скасовує Директиву 2009/73/ЄС (далі – Директива 2024/1788), зокрема, зазначає, що держави-члени повинні мати широкі повноваження щодо покладання зобов'язань стосовно громадських послуг на газові підприємства для досягнення цілей загального економічного інтересу, не перешкоджаючи переходу до інтегрованої, високоенергоефективної енергетичної системи на

основі відновлюваних джерел енергії згідно з відповідними цілями, законодавством та стратегіями Союзу. Однак зобов'язання щодо громадських послуг у формі ціноутворення на постачання природного газу є принципово спотворюючим заходом, який часто призводить до накопичення тарифних дефіцитів, обмеження вибору споживачів, погіршення стимулів для інвестицій в енергозбереження та енергоефективність, нижчих стандартів обслуговування, нижчого рівня залучення та задоволення споживачів, обмеження конкуренції, а також до меншої кількості інноваційних продуктів та послуг на ринку. Отже, держави-члени повинні застосовувати інші інструменти політики, зокрема цільові заходи соціальної політики, для забезпечення доступності постачання природного газу для своїх громадян. Державне втручання в ціноутворення на постачання природного газу у принципі становитиме захід, що спотворює ринок. Тому таке втручання повинно здійснюватися лише там, де це доречно, як зобов'язання щодо громадських послуг і має підлягати певним умовам. Повністю лібералізований, належним чином функціонуючий роздрібний ринок природного газу стимулюватиме цінову та нецінову конкуренцію між наявними постачальниками та забезпечить стимули для нових учасників ринку, тим самим покращуючи вибір та задоволення споживачів. Згідно із цією Директивою регульовані ціни, включаючи ціни нижче собівартості, повинні бути можливими для споживачів, які постраждали від енергетичної бідності, вразливих побутових споживачів та, в окремих випадках, побутових споживачів і мікропідприємств.

Згідно з положеннями частини другої статті 6 Директиви 2024/1788 з повним урахуванням відповідних положень ДФЄС, зокрема його статті 106, держави-члени можуть покладати на підприємства природного газу та водню в загальних економічних інтересах зобов'язання щодо громадських послуг, які можуть стосуватися безпеки, включаючи безпеку постачання, регулярність та якість поставок, а також захисту навколишнього середовища, включаючи енергоефективність, енергію з відновлюваних джерел та захист клімату, а також ціни на постачання природного газу. Такі зобов'язання повинні бути чітко визначеними, прозорими, недискримінаційними, такими, що підлягають перевірці, та повинні гарантувати рівний доступ для підприємств природного газу та водневих підприємств Союзу до національних споживачів. Зобов'язання щодо громадських послуг, що стосуються державного втручання в ціноутворення на постачання природного газу, повинні відповідати вимогам, викладеним у статтях 4 та 5 цієї Директиви.

Відповідно до частин першої та четвертої статті 4 Директиви 2024/1788 постачальники мають право вільно визначати ціну, за якою вони постачають природний газ та водень споживачам. Держави-члени вживають відповідних заходів для забезпечення ефективної конкуренції між постачальниками та забезпечення розумних цін для кінцевих споживачів.

Державне втручання в ціноутворення на постачання природного газу повинно:

мати загальний економічний інтерес і не виходити за межі того, що необхідно для досягнення цього загального економічного інтересу;

бути чітко визначеними, прозорими, недискримінаційними та такими, що підлягають перевірці;

гарантувати рівний доступ для підприємств Союзу з виробництва природного газу до клієнтів;

бути обмеженими в часі та пропорційними щодо їхніх бенефіціарів;

не призводити до додаткових витрат для учасників ринку дискримінаційним чином;

не перешкоджати поступовому та своєчасному виведенню з використання викопного газу з метою досягнення кліматичної цілі Союзу на 2030 рік та цілі кліматичної нейтральності, викладених у Регламенті (ЄС) 2021/1119.

Частиною четвертою статті 6 Директиви 2024/1788 передбачено, що якщо держава-член надає фінансову компенсацію або інші форми компенсації за виконання зобов'язань, викладених у цій статті, це має здійснюватися недискримінаційним та прозорим чином.

4. Віднесення послуги із забезпечення стабільності, належної якості та доступності природного газу, підтримання належного рівня безпеки його постачання споживачам до послуг, що становлять загальний економічний інтерес

Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), – послуги, пов’язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

Згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію Україна зобов’язалася застосовувати правила державної допомоги з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу та, зокрема, відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

Відповідно до пункту «с» додатка XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» означає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян, і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.

Частиною четвертою статті 262 Угоди про асоціацію передбачено, що підприємства, уповноважені надавати ПЗЕІ, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в частині другій глави 10 Угоди про асоціацію, у тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них.

Пунктом 2 постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» передбачено, що до переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес у сфері функціонування ринку природного газу, належать:

послуги продажу природного газу власного видобутку (крім обсягів виробничо-технологічних витрат, обсягів, які використовуються для власних потреб, пов’язаних з видобутком, підготовкою до транспортування і транспортуванням природного газу, а також для виробництва скрапленого природного газу та стабільного бензину) для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та виробників теплової енергії в рамках виробництва теплової енергії з метою надання послуг з опалення і постачання гарячої води населенню та релігійним організаціям;

послуги придбання природного газу, необхідного для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та виробників теплової енергії в рамках виробництва теплової енергії з метою надання послуг з опалення і постачання гарячої води населенню та релігійним організаціям в оптових продавців, у тому числі за кордоном;

послуги постачання природного газу побутовим споживачам та релігійним організаціям (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності);

послуги постачальника «останньої надії»;

послуги транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу.

Разом із тим відповідно до пунктів 45–46 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/С 8/02, поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у

визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.

Загальносупільний інтерес, для забезпечення якого на учасників ринку природного газу покладаються спеціальні обов'язки відповідно до пункту 1 Положення про ПСО № 222 та пункту 1 Положення про ПСО № 812, полягає в наданні послуг із забезпечення стабільності, належної якості та доступності природного газу, підтримання належного рівня безпеки його постачання споживачам без загрози першочерговій цілі створення повноцінного ринку природного газу, заснованого на засадах вільної конкуренції з дотриманням принципів пропорційності, прозорості та недискримінації.

5. Визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

Як вже зазначалося вище, відповідно до частини сьомої статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» суб'єкт ринку природного газу, на якого покладаються спеціальні обов'язки відповідно до частини першої цієї статті, має право на отримання компенсації економічно обґрунтованих витрат, здійснених таким суб'єктом, зменшених на доходи, отримані у процесі виконання покладених на нього спеціальних обов'язків, та з урахуванням допустимого рівня прибутку відповідно до Порядку визначення компенсації № 1194.

Крім цього, частиною п'ятою статті 2 Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» суб'єктам ринку природного газу, на яких відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» покладаються спеціальні обов'язки, щомісяця компенсуються економічно обґрунтовані витрати, здійснені такими суб'єктами, зменшені на обсяг грошових коштів, отриманих у процесі виконання покладених на них спеціальних обов'язків в оплату природного газу, та з урахуванням допустимого рівня прибутку.

Згідно з пунктом 2 Порядку визначення компенсації № 1194 розрахунки компенсації проводяться суб'єктом ринку природного газу, що виконував спеціальні обов'язки щодо забезпечення ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», а також ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», у тому числі як постачальника «останньої надії», ресурсом природного газу, необхідним для виконання ними спеціальних обов'язків. Виходячи з положень Порядку визначення компенсації № 1194 розрахунки компенсації проводить НАК «Нафтогаз України».

Порядком визначення компенсації № 1194 передбачено механізм розрахунку компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» покладаються спеціальні обов'язки для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, виключно щодо витрат таких суб'єктів на придбання імпортованого природного газу.

За інформацією Міненерго, виключно НАК «Нафтогаз України» є тим суб'єктом господарювання, на якого покладено спеціальні обов'язки згідно з Положенням про ПСО № 222 та Положенням про ПСО № 812, та який може отримувати компенсацію за виконання таких спеціальних обов'язків відповідно до Порядку визначення компенсації № 1194.

Крім цього, всі опитані суб'єкти господарювання (ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», АТ «Укргазвидобування», АТ «Укрнафта», АТ «Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз»)) зазначили, що не отримували компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, передбаченої Порядком визначення компенсації № 1194.

Отже, на підставі аналізу положень Закону України «Про ринок природного газу», Порядку визначення компенсації № 1194 та інформації, яка була отримана у відповідь на

запити Комітету в рамках проведення моніторингу, отримувачем компенсації економічно обґрунтованих витрат, понесених суб'єктом ринку природного газу в рамках покладених на нього спеціальних обов'язків відповідно до національного законодавства, є НАК «Нафтогаз України».

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

підтримка надається суб'єкту господарювання;

фінансування державної підтримки здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;

підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;

підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

Разом із тим відповідно до частини другої статті 3 Закону дія Закону не поширюється, зокрема, на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг [у разі дотримання умов, установлених у пункті 4 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.01.2024 № 12 (далі – Критерії для ПЗЕІ)].

Виключно Комітет у межах повноважень щодо визначення належності до державної допомоги заходів із підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів визначає наявність умов для віднесення підтримки до державної допомоги.

5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю.

У пункті 7 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (2016/C 262/01) (далі – Повідомлення Комісії) зазначено, що суб'єктами господарювання є особи, які здійснюють економічну діяльність незалежно від їхнього юридичного статусу та джерел фінансування.

Згідно з пунктом 12 Повідомлення Комісії будь-яка діяльність, що передбачає пропонування товарів і послуг на ринку, вважається економічною діяльністю.

Враховуючи наведене, НАК «Нафтогаз України» як учасник ринку природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування такого ринку, є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави та/або місцевих ресурсів

Згідно з пунктами 47, 48 Повідомлення Комісії тільки переваги, прямо або опосередковано надані за рахунок державних ресурсів, можуть вважатися державною допомогою в розумінні статті 107(1) ДФЕС. До державних ресурсів належать ресурси

державного сектору, у тому числі ресурси внутрішньодержавних одиниць (децентралізованих, федеративних, регіональних та інших), а також за певних умов – ресурси приватних організацій. Не має значення той факт, чи є установа державного сектору автономною. Кошти, надані центральним банком держави-члена певним кредитним установам, зазвичай вважаються передачею державних ресурсів.

Відповідно до пунктів 51, 52 Повідомлення Комісії передача державних ресурсів може здійснюватися в різних формах, а саме: прямих грантів, позик, гарантій, прямих інвестицій у капітал компаній і пільг у натурі. Також передачею державних ресурсів вважається надання державними органами товарів чи послуг за цінами, нижчими за ринкові, або інвестиції без мети отримання прибутку, як це робив би приватний інвестор.

Згідно з пунктом 60 Повідомлення Комісії ресурси, що надходять від Європейського інвестиційного банку або Європейського інвестиційного фонду, або від міжнародних фінансових організацій, таких як Міжнародний валютний фонд або Європейський банк реконструкції та розвитку, також розглядаються як державні ресурси, якщо національні органи влади надали згоду на їх використання (зокрема через відбір бенефіціарів). На противагу цьому, якщо такі ресурси надають безпосередньо Європейський Союз, Європейський інвестиційний банк або Європейський інвестиційний фонд без згоди національних органів влади, вони не вважаються державною допомогою.

В національному законодавстві визначення ресурсів держави регулюється пунктом 16 частини першої статті 1 Закону. До таких ресурсів належать рухоме й нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.

Згідно із частиною першою статті 4 Закону державна допомога полягає в передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів. Частина перша статті 4 Закону містить невичерпний перелік форм, у яких може реалізовуватися державна допомога.

Отже, підтримка НАК «Нафтогаз України» як суб'єкта господарювання, на якого покладено спеціальні обов'язки з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, здійснюватиметься за рахунок ресурсів держави.

5.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

Згідно з пунктом 66 Повідомлення Комісії перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави.

Відповідно до пункту 97 Повідомлення Комісії, якщо операція проводилась із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам. При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

Створення переваги при наданні компенсації обґрунтованих витрат, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, виключається та, відповідно, заходи з підтримки не вважатимуться державною допомогою в разі одночасного дотримання чотирьох умов, визначених у рішенні Суду Європейського Союзу у справі C-280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (далі – умови Altmark). І, навпаки, якщо компенсація обґрунтованих витрат за надання ПЗЕІ не відповідає умовам Altmark, такі заходи підтримки можуть становити державну допомогу в розумінні Закону.

Зазначений підхід передбачено в пункті 4 Критеріїв для ПЗЕІ, відповідно до якого оцінка допустимості державної допомоги проводиться в разі, коли компенсація призводить до надання переваги суб'єкту господарювання, а саме, не дотримується хоча б одна з наведених умов:

1) суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання ПЗЕІ, які повинні бути чітко визначені договором, регуляторним (розпорядчим) чи іншим актом, який повинен містити інформацію про:

зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ;

назву суб'єкта господарювання і у разі потреби територію, на якій ним надаються ПЗЕІ;

перелік будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;

механізм розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;

заходи для уникнення і повернення надмірної компенсації;

2) механізм, на підставі якого розраховується компенсація, визначено об'єктивно і прозоро з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами;

3) розмір компенсації витрат, понесених у зв'язку з наданням ПЗЕІ, не є надмірним, а саме не перевищує розміру, необхідного для покриття усіх або частини витрат, понесених внаслідок виконання зобов'язань з надання таких послуг, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за їх надання;

4) суб'єкт господарювання, що надає ПЗЕІ, повинен бути обраний шляхом проведення процедури відкритих торгів (конкурсу) або будь-якої іншої конкурентної процедури, передбаченої законодавством, яка дасть змогу обрати пропозицію за найнижчою ціною за надання таких послуг. Якщо така процедура не може бути проведена, рівень компенсації визначається на основі результатів аналізу витрат, які понесе типовий суб'єкт господарювання, володіючи усіма необхідними засобами, що відповідають вимогам для надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку для виконання зобов'язань.

Згідно із частиною четвертою статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» рішення Кабінету Міністрів України про покладання спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу має визначати:

1) загальносуспільний інтерес у процесі функціонування ринку природного газу, для забезпечення якого покладаються спеціальні обов'язки на суб'єктів ринку природного газу;

2) обсяг спеціальних обов'язків;

3) коло суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки;

4) обсяг прав суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, необхідних для виконання таких обов'язків;

5) категорії споживачів, яких стосуються спеціальні обов'язки;

6) територію та строк виконання спеціальних обов'язків;

7) джерела фінансування та порядок визначення компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, з урахуванням положення частини сьомої цієї статті.

Пунктом 1 Положення про ПСО № 222 та пунктом 1 Положення про ПСО № 812 визначено загальносуспільний інтерес у процесі функціонування ринку природного газу, для забезпечення якого покладаються спеціальні обов'язки на суб'єктів ринку природного газу, а саме, забезпечення стабільності, належної якості та доступності природного газу, підтримання належного рівня безпеки його постачання споживачам без загрози першочерговій цілі створення повноцінного ринку природного газу, заснованого на засадах вільної конкуренції з дотриманням принципів пропорційності, прозорості та недискримінації.

Відповідно до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 222, якою затверджено Положення про ПСО № 222, ця постанова набирає чинності з 1 березня 2022 року та діє протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану.

Згідно з пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 19.07.2022 № 812, якою затверджено Положення про ПСО № 812, передбачено, що ця постанова набирає чинності з 1 вересня 2022 року і діє до 31 березня 2026 р. (включно), крім пункту 3 цієї постанови, який набирає чинності з дня опублікування цієї постанови.

Пунктом 4 Положення про ПСО № 222 та пунктом 4 Положення про ПСО № 812 зазначено обсяг спеціальних обов'язків та коло суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються такі спеціальні обов'язки.

З огляду на аналіз норм національного законодавства механізм, на підставі якого розраховується компенсація суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу», передбачено Порядком визначення компенсації № 1194. Разом із тим ні в Порядку визначення компенсації № 1194, ні в будь-якому іншому нормативно-правовому акті національного законодавства не визначено механізму перегляду компенсації, а також заходи для уникнення й повернення надмірної компенсації.

Частиною п'ятою статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» передбачено, що вибір суб'єкта або суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки відповідно до частини першої цієї статті, здійснюється у прозорий і недискримінаційний спосіб на підставі критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України, та не має створювати перешкод для реалізації прав споживачів на вільний вибір постачальника.

За інформацією Міненерго, для вибору суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, використовувалися критерії, визначені в основних засадах впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Відповідно до абзаців третього та четвертого частини першої статті 15 Закону України «Про ринок природного газу» постачальник «останньої надії» визначається Кабінетом Міністрів України строком на три роки за результатами конкурсу, проведеного в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. На період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, протягом шести місяців після його припинення або скасування постачальник «останньої надії» визначається Кабінетом Міністрів України без проведення конкурсу.

Тобто Законом України «Про ринок природного газу» закріплені норми щодо необхідності обрання на конкурсних засадах суб'єктів ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки відповідно до частини першої статті 11 цього Закону. Разом із тим станом на листопад 2025 року таких конкурсних процедур не проведено. Водночас відсутні підтвердження того, що рівень компенсації визначається на основі результатів аналізу витрат, які понесе типовий суб'єкт господарювання, володіючи усіма необхідними засобами, що відповідають вимогам для надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку для виконання зобов'язань.

Отже, якщо фінансування НАК «Нафтогаз України» спрямоване на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, і при цьому сукупно виконуються всі чотири умови, передбачені пунктом 4 Критеріїв для ПЗЕІ, така підтримка **не є державною допомогою** через відсутність будь-яких переваг.

Разом із тим у разі невиконання умов, за яких виключається надання переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності, підтримка НАК «Нафтогаз України» на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, **може містити ознаки надання переваг** для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Під господарською діяльністю у статті 2 Закону України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» розуміється діяльність у сфері суспільного виробництва, спрямована на виробництво та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.

Враховуючи наведене, у разі якщо підтримка НАК «Нафтогаз України» як суб'єкта господарювання, на якого покладені спеціальні обов'язки з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, надаватиме переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності, така підтримка може спотворювати або загрожувати спотворенням економічної конкуренції.

Для проведення аналізу заходів із підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, зокрема щодо встановлення їх належності до державної допомоги, надавачі державної допомоги відповідно до статті 9 Закону подають повідомлення про нову державну допомогу з пропозиціями щодо підготовки проєктів законів, інших нормативно-правових та розпорядчих актів, спрямованих на підтримку суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, внесення змін до умов чинної державної допомоги за формою та змістом згідно з Порядком подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (зі змінами).

6. Умови, за наявності яких підтримка суб'єкта ринку природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, є допустимою державною допомогою

Для проведення оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання, що надається з метою компенсації витрат суб'єктів господарювання, які надають ПЗЕІ, Комітет застосовує Критерії для ПЗЕІ.

Згідно з пунктом 6 Критеріїв для ПЗЕІ державна допомога суб'єктам господарювання на надання ПЗЕІ може надаватись у будь-якій формі, передбаченій Законом.

Відповідно до пункту 8 Критеріїв для ПЗЕІ зобов'язання надавати ПЗЕІ повинно бути покладено на надавача такої послуги згідно з договором, регуляторним (розпорядчим) чи іншим актом надавача (надавачів) державної допомоги, який повинен містити інформацію про:

- 1) зміст і тривалість зобов'язань з надання зазначених послуг;

2) назву суб'єкта господарювання і у разі потреби територію, на якій ним надаються зазначені послуги;

3) перелік будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано органом державної влади чи органом місцевого самоврядування суб'єкту господарювання щодо надання зазначених послуг;

4) методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;

5) механізм уникнення і повернення надмірної компенсації.

Пунктом 11 Критеріїв для ПЗЕІ передбачено, що максимальний розмір державної допомоги на надання ПЗЕІ не повинен перевищувати суму, яка розраховується як різниця між витратами, понесеними суб'єктом господарювання під час надання таких послуг, та доходами від їх надання з урахуванням обґрунтованого прибутку, за такою формулою:

компенсація = Вп – Дп + ОП,

де Вп – витрати на надання послуг;

Дп – дохід від надання послуг;

ОП – обґрунтований прибуток.

Компенсація, що перевищує суму, розраховану згідно із цим пунктом, вважається надмірною.

Згідно з пунктом 18 Критеріїв для ПЗЕІ надавач державної допомоги передбачає застосування відповідних механізмів для запобігання виплаті надміру суми компенсації, зокрема шляхом регулярного контролю за використанням державної допомоги та недопущенням перехресного субсидіювання витрат на надання інших послуг, які не є ПЗЕІ. При цьому Критеріями для ПЗЕІ врегульовано питання повернення суб'єктом господарювання, який надає ПЗЕІ, суми компенсації, виплаченої надміру.

Також потрібно забезпечувати відповідність всім іншим умовам допустимості державної допомоги, що визначені Критеріями для ПЗЕІ.

Враховуючи викладене, у разі віднесення підтримки НАК «Нафтогаз України» як суб'єкта господарювання, на якого покладені спеціальні обов'язки з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, до державної допомоги, умови надання такої державної допомоги повинні відповідати Критеріям для ПЗЕІ.

6.1. Умова необхідності недопущення перехресного субсидіювання витрат суб'єктів господарювання на надання інших послуг, які не є послугами, що здійснюються в рамках покладених послуг загального економічного інтересу

Відповідно до пункту 16 Критеріїв для ПЗЕІ суб'єкт господарювання, який, крім надання ПЗЕІ, провадить також іншу господарську діяльність, повинен забезпечувати здійснення розподілу витрат і доходів, зокрема:

1) рахунки бухгалтерського обліку доходів і витрат на надання ПЗЕІ та інших послуг, що надаються суб'єктом господарювання, повинні бути окремими;

2) усі витрати та доходи повинні розподілятися на основі принципів бухгалтерського обліку доходів і витрат, визначених законом;

3) принципи бухгалтерського обліку витрат та доходів, відповідно до яких здійснюється розподіл таких витрат та доходів на окремі рахунки, повинні бути чітко визначені;

4) компенсація не повинна спрямовуватися на фінансування діяльності, яка не є ПЗЕІ;

5) витрати, пов'язані з провадженням іншої діяльності, яка не пов'язана з ПЗЕІ, включають усі прямі витрати та відповідну частину загальновиробничих витрат.

Водночас згідно із частиною четвертою статті 263 Угоди про асоціацію сторони мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій

формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;

повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

Отже, враховуючи те, що на деяких учасників ринку природного газу може бути покладено декілька видів спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів, на законодавчому рівні має бути закріплена зобов'язальна норма щодо необхідності забезпечення суб'єктом господарювання ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечувався належний розподіл доходів і витрат підприємства від надання послуг у рамках покладених на нього спеціальних обов'язків із метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу та здійснення іншої господарської діяльності, у тому числі тієї, що здійснюється в рамках виконання інших покладених спеціальних обов'язків.

7. Особливості застосування законодавства у сфері державної допомоги під час дії воєнного стану

Відповідно до абзацу другого пункту 5² розділу 9 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону державна допомога, що надається під час дії воєнного стану, є допустимою.

Відповідно до пункту 28 статті 2 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014 щодо оголошення деяких категорій допомоги сумісними з внутрішнім ринком під час застосування статей 107 і 108 ДФЄС «дата надання допомоги» означає дату, коли законне право на отримання допомоги надається бенефіціару відповідно до застосовного національного правового режиму, *а саме, дату набуття отримувачем права на отримання державної допомоги на підставі відповідного нормативно-правового та/або розпорядчого акта та/або іншого документа, яким надається таке право.*

Отже, у разі затвердження надавачем державної допомоги під час дії воєнного стану нормативно-правового акта, на підставі якого надається або може надаватися державна допомога, така державна допомога є допустимою для конкуренції.

Відповідно до пункту 5² розділу 9 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону надавачі державної допомоги звільняються від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу та про пропозиції щодо внесення змін до умов чинної державної допомоги, якщо така державна допомога надається під час дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення або скасування.

Отже, у разі надання державної допомоги під час дії воєнного стану така державна допомога відповідно до пункту 5² розділу 9 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону є допустимою, а надавачі такої державної допомоги не подають повідомлення до Комітету.

Як вже зазначалося вище, покладання спеціальних обов'язків на учасників ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування такого ринку регламентовано сукупністю нормативно-правових актів, а саме: нормами Закону України «Про ринок природного газу», Положенням про ПСО № 222, Положенням про ПСО № 812 та Порядком визначення компенсації № 1194.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 3 і 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною другою статті 8 Закону України

«Про державну допомогу суб'єктам господарювання», з урахуванням Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.01.2024 № 12, *acquis* Європейського Союзу, Антимонопольний комітет України надає такі

РОЗ'ЯСНЕННЯ:

1. На підставі аналізу положень Закону України «Про ринок природного газу», Порядку визначення компенсації, що надається суб'єктам ринку природного газу, на яких покладаються спеціальні обов'язки, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2020 № 1194, та інформації, яка була отримана у відповідь на запити Комітету в рамках проведення моніторингу, отримувачем компенсації економічно обґрунтованих витрат, понесених суб'єктом ринку природного газу в рамках покладених на нього спеціальних обов'язків відповідно до національного законодавства, є акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

2. У межах виконання покладених на акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» спеціальних обов'язків на ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування такого ринку вищезазначене товариство надає послуги із забезпечення стабільності, належної якості та доступності природного газу, підтримання належного рівня безпеки його постачання споживачам. Такі послуги акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» можуть бути віднесені до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

3. Підтримка акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» як суб'єкта господарювання, який надає послуги, що становлять загальний економічний інтерес, за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», якщо виконуються умови, за яких виключається надання переваги для провадження окремих видів господарської діяльності.

4. У випадку коли не виконуються умови, за яких виключається надання переваги для провадження окремих видів господарської діяльності, відповідна підтримка акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» може бути визнана державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО